

Ogólne warunki ubezpieczenia eksponatów wystawowych i targowych

ustalone uchwałą nr UZ/432/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 26 lipca 2007 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/569/2009 z dnia 29 grudnia 2009 r., uchwałą nr UZ/399/2010 z dnia 8 listopada 2010 r. i uchwałą nr UZ/114/2012 z dnia 28 marca 2012 r.

§ 1

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną (zwaną dalej „PZU SA”) z osobami fizycznymi, osobami prawnymi albo jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, zwanymi dalej „Ubezpieczającym”.
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Ubezpieczony może nie być imiennie wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
  - 1) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu;
  - 2) Ubezpieczony może żądać by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
3. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia.
4. PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a ogólnymi warunkami ubezpieczenia w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

§ 2

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, ubezpieczenie obejmuje określone w umowie ubezpieczenia, wskazane przez Ubezpieczającego, eksponaty muzealne, wystawowe i targowe, zwane dalej „mieniem”, prezentowane na wystawach lub targach, krajowych lub zagranicznych.
2. Przedmiotem ubezpieczenia nie może być mienie, którego posiadanie lub wwóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest zakazany, chyba że w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia zakaz ten nie dotyczy Ubezpieczonego.
3. Mienie może być objęte ochroną ubezpieczeniową podczas:
  - 1) transportu na wystawę lub targi;
  - 2) składowania oraz ekspozycji;
  - 3) transportu z wystawy lub targów.

§ 3

1. Wartością ubezpieczenia jest wartość mienia w miejscu i w czasie załadunku na środek transportowy.
2. Suma ubezpieczenia nie może przekraczać wartości ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1. Jeżeli ustalona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia przekracza wartość ubezpieczenia (nadubezpieczenie), PZU SA odpowiada za szkody tylko do wartości ubezpieczenia. W przypadku niedubezpieczenia, tj. gdy ustalona w umowie suma ubezpieczenia jest niższa od wartości ubezpieczenia, PZU SA odpowiada za szkodę w takim stosunku, w jakim suma ubezpieczenia pozostaje do wartości ubezpieczenia.
3. Jeżeli podczas okresu ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości będących podstawą kalkulacji sumy ubezpieczenia, Ubezpieczający może w porozumieniu z PZU SA podwyższyć sumę ubezpieczenia za opłaceniem dodatkowej składki. Jeżeli nie umówio-

no się inaczej, PZU SA ponosi odpowiedzialność w ramach nowej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po opłaceniu tej składki.

4. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwotę wypłaconego odszkodowania. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia przez zapłatę składki uzupełniającej, w wysokości ustalonej z PZU SA.

Rozdział I

Ubezpieczenie eksponatów podczas transportu na terenie RP i za granicą RP

Przedmiot ubezpieczenia

§ 4

1. Przedmiotem ubezpieczenia podczas transportu jest mienie określone w umowie ubezpieczenia przewożone na ryzyko Ubezpieczonego.
2. Mienie objęte jest ochroną ubezpieczeniową na całej trasie przewozu wykonywanego z użyciem jednego lub kilku środków transportowych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (RP) oraz za granicą RP.
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia nie stanowi inaczej, z zastrzeżeniem § 21 ust. 1, mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową:
  - 1) od chwili przyjęcia mienia do przewozu – gdy mienie jest przewożone przez przewoźnika zawodowo trudniącego się przewozem;
  - 2) od chwili, w której mienie załadowane na środku transportowym opuszcza magazyn lub inne miejsce składowania w miejscowości wymienionej w dokumencie ubezpieczenia w celu rozpoczęcia przewozu – gdy mienie jest przewożone samochodami wynajętymi lub stanowiącymi własność Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego lub ich pracowników, wykonawców lub zleceniobiorców, niebędących przewoźnikami zawodowymi.
4. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą dostarczenia ubezpieczonego mienia do miejsca wskazanego w dokumencie ubezpieczenia.
5. Za opłatą dodatkowej składki ochroną ubezpieczeniową może być objęty załadunek mienia na środek transportowy dokonywany przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub ich pracowników, wykonawców lub zleceniobiorców, niebędących przewoźnikami zawodowymi.

Zakres ubezpieczenia

§ 5

1. PZU SA odpowiada za szkody w przewożonym mieniu polegające na uszkodzeniu lub utracie mienia, powstałe wskutek następujących zdarzeń ubezpieczeniowych:
  - 1) ognia, uderzenia pioruna, eksplozji, huraganu, sztormu, powodzi, deszczu nawalnego, lawiny, obsunięcia się ziemi, spadnięcia przedmiotu na środek transportowy, trzęsienia ziemi, wybuchu wulkanu, zmycia z pokładu lub wyrzucenia za burtę statku;
  - 2) wypadku, jakiemu uległ środek transportowy;
  - 3) rabunku;
  - 4) kradzieży całkowitej mienia wraz ze środkiem transportowym;

- 5) kradzieży z włamaniem;
- 6) zaginięcia;
- 7) z innych przyczyn niż wymienione w pkt 1–6, jeżeli w ich następstwie doszło do połamania, potłuczenia, rozbicia, wycieku, podarcia, zabrudzenia, rozsypania, poplamienia, pogięcia, zgniecenia, zamoczenia lub porysowania przewożonego mienia,

z zastrzeżeniem ust. 6.

2. W odniesieniu do szkód powstałych wskutek kradzieży lub zaginięcia (ust. 1 pkt 4–6) w mieniu przewożonym samochodami stanowiącymi własność Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub ich pracowników, wykonawców lub zleceniobiorców, niebędących przewoźnikami zawodowymi, lub samochodami wynajętymi, PZU SA ponosi odpowiedzialność tylko wówczas, gdy mienie to zaginęło lub zostało skradzione z samochodu zamkniętego na zamki fabryczne, pozostawionego na terenie ogrodzonym stałym parkanem, zamkniętym i oświetlonym w porze nocnej oraz całodobowo dozorowanym.
3. Maksymalne limity odpowiedzialności za szkodę powstałą w transporcie drogowym wskutek rabunku, kradzieży i zaginięcia nie mogą przekroczyć równowartości w złotych:
  - 1) 20.000 USD – jeżeli transport był wykonywany bez konwojenta;
  - 2) 100.000 USD – jeżeli transport był wykonywany z jednym konwojentem.
4. Przyjęcie wyższych limitów odpowiedzialności PZU SA za szkody powstałe w transporcie drogowym od limitów wymienionych w ust. 3, wymaga każdorazowego uzgodnienia z PZU SA sposobu transportu mienia i jego zabezpieczenia przed rabunkiem, kradzieżą i zaginięciem.
5. W razie powstania podczas transportu mienia szkody, której przy zachowaniu należytej staranności nie można było stwierdzić przy odbiorze przesyłki (szkoda ukryta) Ubezpieczony jest obowiązany udowodnić, że szkoda ukryta powstała w czasie transportu.
6. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia Ubezpieczający może wybrać jeden z pięciu wymienionych poniżej zakresów odpowiedzialności:
  - 1) ZAKRES I – obejmujący ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek zdarzeń wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 1 i 2;
  - 2) ZAKRES II – obejmujący ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek zdarzeń wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 1–3;
  - 3) ZAKRES III – obejmujący ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek zdarzeń wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 1–4;
  - 4) ZAKRES IV – obejmujący ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek zdarzeń wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 1–6;
  - 5) ZAKRES V – obejmujący ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek zdarzeń wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 1–7.

Obliczenie składki

§ 6

Składkę za ubezpieczenie podczas transportu oblicza się według stawki właściwej dla strefy geograficznej, rodzaju mienia oraz wybranego przez Ubezpieczającego zakresu ubezpieczenia. Za jeden transport uważa się przewóz mienia pomiędzy miejscowościami, po którym następuje składowanie, wystawa bądź targi.

Rozdział II

Ubezpieczenie eksponatów od ognia i innych żywiołów podczas składowania i ekspozycji

Przedmiot ubezpieczenia

§ 7

Przedmiotem ubezpieczenia jest mienie określone w umowie ubezpieczenia składowane oraz wystawiane na wystawach lub targach krajowych lub zagranicznych.

Zakres ubezpieczenia

§ 8

1. PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu, powstałe podczas jego składowania oraz wystawiania, w wyniku następujących zdarzeń ubezpieczeniowych:
  - 1) ognia, uderzenia pioruna, eksplozji, upadku statku powietrznego, uderzenia pojazdu w ubezpieczony przedmiot, huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, obsunięcia się ziemi, lawiny, następstw szkód wodociągowych;
  - 2) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami ubezpieczeniowymi wymienionymi w pkt 1.
2. Za szkodę uważa się utratę bądź ubytek wartości ubezpieczonego mienia z powodu zniszczenia, uszkodzenia lub zaginięcia w czasie zdarzeń ubezpieczeniowych wymienionych w ust. 1.

Obliczenie składki

§ 9

Składkę za ubezpieczenie od ognia i innych żywiołów oblicza się według stawki właściwej dla rodzaju mienia, łącznego czasu trwania składowania i ekspozycji w jednej miejscowości oraz klasy bezpieczeństwa ogniowego budynku, w którym znajduje się mienie.

Rozdział III

Ubezpieczenie eksponatów od kradzieży z włamaniem i rabunku podczas składowania i ekspozycji

Przedmiot ubezpieczenia

§ 10

Przedmiotem ubezpieczenia jest mienie określone w umowie ubezpieczenia składowane oraz wystawiane na wystawach lub targach krajowych lub zagranicznych.

Zakres ubezpieczenia

§ 11

1. PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu, powstałe podczas jego składowania oraz wystawiania, w wyniku:
  - 1) kradzieży z włamaniem – dokonanej lub usiłowanej;
  - 2) dokonanego lub usiłowanego rabunku.
2. Za szkodę uważa się utratę lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia wskutek zdarzeń, o których mowa w ust. 1.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki odpowiedzialność PZU SA może być rozszerzona o ryzyko wandalizmu.

Obliczenie składki

§ 12

Składkę za ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku oblicza się według stawki właściwej dla rodzaju mienia oraz łącznego czasu trwania składowania i ekspozycji w jednej miejscowości.

Rozdział IV

Postanowienia ogólne

Definicje zdarzeń ubezpieczeniowych

§ 13

Za szkody spowodowane przez:

- 1) **deszcz nawalny** – uważa się szkody powstałe wskutek opadu deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, który usta-

- la Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW); w przypadku braku stacji pomiarowej IMiGW w miejscu szkody, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego;
- 2) **eksplozję** – uważa się szkody powstałe w wyniku gwałtownej zmiany stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprężania się. W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień. Za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji polegającej na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
  - 3) **huragan** – uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24,5 m/sek., którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w ich najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu;
  - 4) **kradzież całkowitą mienia wraz ze środkiem transportowym** – uważa się zabór mienia przez sprawcę z jednoczesnym dokonaniem zaboru środka transportowego;
  - 5) **kradzież z włamaniem** – uważa się:
    - a) zabór mienia, którego sprawca dokonał lub usiłował dokonać z zamkniętego środka transportowego, lokalu, schowka lub gabloty po usunięciu przy użyciu siły i narzędzi istniejących zabezpieczeń lub otworzeniu zabezpieczeń kluczem podrobionym lub innym narzędziem albo kluczem oryginalnym, który zdobył przez kradzież z włamaniem lub w wyniku rabunku,
    - b) zabór mienia dokonany przez sprawcę, który ukrył się w lokalu przed jego zamknięciem, jeżeli pozostawił ślady, które mogą być użyte jako dowód ukrycia;
  - 6) **lawinę** – uważa się szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania mas śniegu, lodu, skał lub kamieni ze zboczy górskich;
  - 7) **następstwa szkód wodociągowych** – uważa się szkody powstałe wskutek bezpośredniego działania wody lub innych cieczy, jeżeli przyczyną tych szkód było:
    - a) spowodowane awarią wydostanie się wody, pary, płynów lub substancji z przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych instalacji znajdujących się wewnątrz budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mienie,
    - b) cofnięcie się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych, o ile zabezpieczenie połączenia z nimi nie należało do obowiązków Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego,
    - c) samoczynne otworenie się główek tryskaczowych z innych przyczyn niż wskutek pożaru,
    - d) nieumyślne pozostawienie otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach określonych w pkt 7 lit. a;
  - 8) **ogień** – uważa się szkody powstałe w wyniku działania ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
  - 9) **obsunięcie się ziemi** – uważa się szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym że:
    - a) za szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia terenu z powodu zaważenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie,
    - b) za szkody spowodowane przez usuwanie się ziemi uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach;
  - 10) **powódź** – uważa się szkody powstałe wskutek:
    - a) zalania terenów w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących oraz wskutek nadmiernych opadów atmosferycznych,
    - b) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych;
  - 11) **rabunek** – uważa się zabór ubezpieczonego mienia:
    - a) z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, osób u nich zatrudnionych lub osoby dokonującej przewozu bądź groźby natychmiastowego użycia przemocy albo z doprowadzeniem do nieprzytomności lub bezbronności,
    - b) przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby doprowadził do środka transportowego, lokalu, gabloty lub schowka, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, osobę posiadającą klucze i zmusił ją do otworzenia albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi;
  - 12) **spadnięcie przedmiotu na środek transportowy** – uważa się szkody powstałe wskutek bezpośredniego uderzenia jakiegokolwiek przedmiotu nie należącego do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego i nie będącego pod jego kontrolą;
  - 13) **sztorm** – uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 72 km/h, wiejącego nad obszarami mórz i oceanów;
  - 14) **uderzenie pioruna** – uważa się szkody powstałe w wyniku bezpośredniego wyładowania atmosferycznego na ubezpieczony przedmiot pozostawiającego bezsporne ślady tego zdarzenia;
  - 15) **uderzenie pojazdu w ubezpieczony przedmiot** – uważa się szkody spowodowane w ubezpieczonym mieniu w wyniku bezpośredniego uderzenia jakiegokolwiek pojazdu drogowego nie należącego do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego i nie będącego pod ich kontrolą;
  - 16) **upadek statku powietrznego** – uważa się szkody powstałe wskutek katastrofy bądź przymusowego lądowania samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także spowodowane upadkiem ich części lub przewożonego ładunku;
  - 17) **wandalizm** – uważa się szkody powstałe wskutek rozmyślnego zniszczenia lub uszkodzenia ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie, które uzyskały do niego dostęp w sposób określony w pkt 5 lub 11 – bez zamiaru kradzieży;
  - 18) **wypadek, jakiemu uległ środek transportowy** – uważa się szkodę powstałą w wyniku kolizji środka transportowego z innym środkiem transportowym, osobami, zwierzętami, przedmiotami, wywrócenie się środka transportowego, jego zatonięcie, wejście na mieliznę lub wyrzucenie na brzeg;
  - 19) **zaginięcie** – uważa się niedostarczenie mienia do miejsca wskazanego w liście przewozowym w ciągu 30 dni od upływu terminu przewozu.

Pokrycie dodatkowych kosztów

§ 14

Niezależnie od odszkodowania, PZU SA dodatkowo, ponad sumę ubezpieczenia, pokrywa poniesione przez Ubezpieczonego i udokumentowane koszty:

- 1) uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku;
- 2) ekspertyzy szkodowej, wykonanej na zlecenie lub za zgodą PZU SA;
- 3) uzasadnione koszty delegacji Ubezpieczonego lub jego przedstawiciela na miejsce powstania szkody;

z tym, że łączna wysokość zwrotu kosztów wskazanych w pkt 1–3 nie może przekroczyć 20% sumy ubezpieczenia.

Środki bezpieczeństwa

§ 15

Z zastrzeżeniem § 16 ust. 1, mienie ubezpieczone od kradzieży z włamaniem i rabunku podczas składowania i ekspozycji, powinno znajdować się w budynkach o konstrukcji niemożliwej do zdemontowania w prosty i łatwy sposób bez równoczesnego jej zniszczenia przy użyciu narzędzi. Ponadto powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) lokal, w którym znajduje się ubezpieczone mienie nie może posiadać niezabezpieczonych otworów, przez które możliwy byłby dostęp do ubezpieczonego mienia bez włamania;

- 2) drzwi, okna oraz zabezpieczenia innych otworów zewnętrznych lokalu muszą być w należytym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły i narzędzi:
  - a) wszystkie drzwi zewnętrzne muszą być zamknięte na dwa różne zamki wielozastawkowe lub jeżeli ze względów konstrukcyjnych stosowanie zamków nie jest możliwe – co najmniej na dwie różne klódki wielozastawkowe zawieszona na oddzielnych skoblach albo na jeden atestowany zamek o podwyższonej odporności na włamanie,
  - b) w drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło musi być unieruchomione u góry i u dołu przy pomocy blokad zainstalowanych od wewnątrz lokalu,
  - c) drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki, które można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie,
  - d) oszklenia okien, drzwi i innych zewnętrznych otworów w lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, muszą być w należytym stanie technicznym oraz tak osadzone w ramach aby wyjęcie szyby nie było możliwe bez uprzedniego jej rozbicia. W razie niekorzystnej lokalizacji obiektu oszklenia winny być zabezpieczone dodatkowo w sposób uzgodniony z PZU SA,
  - e) jeżeli sztaby, skoble i zawiasy zewnętrzne nie są wmurowane w ścianę, muszą być przytwierdzone śrubami zaklinowanymi.

§ 16

1. Mienie, które ze względu na duże, ponad gabarytowe rozmiary nie może być wprowadzone do zamkniętych pomieszczeń, powinno być przechowywane na terenie ogrodzonym stałym parkanem, zamkniętym i oświetlonym w porze nocnej oraz całodobowo dozorowanym. Pojazdy nie mogą mieć kluczyków przy stacyjkach zapłonowych, a wszystkie drzwi w pojazdach krytych powinny być zamknięte na zamek fabryczny.
2. Klucze do środka transportowego, lokalu (pomieszczeń), schowków i gablot z ubezpieczonym mieniem, powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych. W razie zagubienia albo zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych) – Ubezpieczający lub Ubezpieczony, po otrzymaniu o tym wiadomości, obowiązany jest niezwłocznie zmienić zamknięcia.

§ 17

1. W zależności od wielkości zagrożenia szkodą, rodzaju i wartości ubezpieczonego mienia, sposobu przewożenia oraz lokalizacji obiektu, w którym to mienie jest składowane i wystawiane, PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od zastosowania – niezbędnych dla zmniejszenia ryzyka – dodatkowych środków bezpieczeństwa.
2. Dodatkowe środki bezpieczeństwa, o których mowa w ust. 1, powinny być uzgodnione i zastosowane w każdym przypadku ubezpieczenia następującego mienia: platyny, złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i półszlachetnych, pereł i dzieł sztuki oraz przedmiotów mających szczególną wartość kolekcjonerską.

Wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności PZU SA

§ 18

1. PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - 1) nie przekraczające równowartości w złotych 30 USD (franszyza integralna);
  - 2) powstałe wskutek wady ukrytej mienia, jego naturalnego procesu starzenia oraz stopniowego obniżenia wartości;
  - 3) powstałe wskutek naturalnej właściwości mienia;
  - 4) spowodowane działaniem deszczu, mrozu, upału, śniegu, gradu, wiatru, mgły, szronu, szadzi, chyba że szkoda powstała w bezpośrednim następstwie wypadku, jakiemu uległ środek transportowy;

- 5) spowodowane działaniem deszczu nawalnego, jeżeli do powstania szkody doszło wskutek złego stanu dachów, rynien dachowych i rur spustowych lub niezabezpieczenia otworów dachowych, okiennych lub drzwiowych – o ile obowiązek ich konserwacji lub zabezpieczenia należał do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego; wyłączenie to nie dotyczy szkód w mieniu znajdującym się w pomieszczeniach najętych, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony do dnia zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub też o nich wiedział i posiada dowody, że występował do wynajmującego z żądaniem ich usunięcia;
  - 6) powstałe wskutek niewłaściwego załadowania mienia na środek transportowy lub opakowania niezgodnego z obowiązującymi normami lub zwyczajami bądź jego braku;
  - 7) powstałe wskutek wypadku środka transportowego należącego do Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego lub przez nich wynajętego, jeżeli środek transportu nie posiadał ważnych badań technicznych lub w przypadku gdy kierowca był w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
  - 8) powstałe w mieniu przewożonym na pokładzie statku lub innej jednostki pływającej;
  - 9) powstałe wskutek użycia nieodpowiedniego środka transportowego do przewozu danego rodzaju mienia, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony o tym wiedział w czasie załadowywania mienia na środek transportowy;
  - 10) powstałe z winy nadawcy lub odbiorcy;
  - 11) będące bezpośrednim następstwem opóźnienia dostawy;
  - 12) powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych, pocienia się rur, tworzenia się grzyba;
  - 13) powstałe w następstwie działań wojennych, stanu wyjątkowego, strajków, zamieszek, rozruchów, aktów terroryzmu oraz sabotażu;
  - 14) powstałe w następstwie reakcji jądrowej lub radioaktywnego skażenia;
  - 15) spowodowane zaborem, zajęciem, zatrzymaniem mienia przez organy państwowe do tego uprawnione;
  - 16) powstałe w przedmiotach pochodzących z kradzieży, jeżeli w dniu zajścia szkody nie upłynął wymagany przepisami prawa okres do nabycia własności tych przedmiotów przez Ubezpieczonego na zasadzie dobrej wiary;
  - 17) wynikające z niewypłacalności lub uchybień finansowych Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego;
  - 18) wyrządzone wskutek przywłaszczenia, fałszerstwa, nadużycia.
2. PZU SA nie odpowiada ponadto za szkody powstałe w transporcie wskutek zdarzeń wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 5, 6 i 7, jeżeli dotyczą mienia:
    - 1) przewożonego jako bagaż ręczny;
    - 2) przewożonego w ramach handlu obwoźnego;
    - 3) załadowanego w stanie uszkodzonym i zdekompletowanym;
    - 4) pozostawionego bez dozoru.
  3. W przypadku Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną, wyłączenie określone w ust. 1 pkt 7, ma zastosowanie jedynie w przypadku, gdy okoliczności, o których mowa w tym wyłączeniu, miały wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego.

§ 19

1. PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
  - 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczający lub Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
2. Za winę umyślną lub rażące niedbalstwo osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:

- 1) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców;
- 2) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów;
- 3) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów;
- 4) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów;
- 5) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów;
- 6) w spółkach cywilnych – wspólników;
- 7) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu.

Zawarcie umowy ubezpieczenia – początek i koniec odpowiedzialności PZU SA

§ 20

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na pisemny wniosek Ubezpieczającego. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej umowę zawiera się na okres roczny bądź krótszy od roku (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. Wniosek o ubezpieczenie powinien zawierać co najmniej następujące dane:
  - 1) nazwę lub imię i nazwisko, adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego, jeśli nie jest tym samym podmiotem oraz numery: NIP, REGON, EKD;
  - 2) rodzaj działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego;
  - 3) rodzaj zgłoszonego do ubezpieczenia mienia, jego wartość, ilość oraz wagę netto i brutto, rodzaj opakowania;
  - 4) rodzaj i zakres ubezpieczenia;
  - 5) rodzaj środka transportowego (np. samochód, wagon kolejowy, samolot), którym będzie przewożone mienie oraz numer wagonu, numer rejestracyjny samochodu, numer lotu (rejsu), nazwę lub numer statku/barki oraz inne dane umożliwiające identyfikację;
  - 6) w przypadku przewozów samochodowych rodzaj środków transportowych używanych do przewozu mienia (samochód własny, wynajęty, w ramach umowy o przewóz zawartej z przewoźnikiem);
  - 7) datę rozpoczęcia przewozu;
  - 8) trasę przewozu (miejsce nadania – miejsce przeznaczenia, główne miasta na trasie);
  - 9) nazwę i dokładny adres wystawy lub targów;
  - 10) wnioskowany okres ubezpieczenia.
3. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka. PZU SA zastrzega sobie także prawo żądania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. PZU SA jest uprawniony – w porozumieniu z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym, zarówno przy zawarciu umowy jak i w trakcie jej trwania – do przeprowadzenia inspekcji miejsca przedmiotu ubezpieczenia oraz sformułowania w jej wyniku ewentualnych zaleceń mających na celu zmniejszenie ryzyka objętego ochroną ubezpieczeniową. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości PZU SA, chyba że umówiono się inaczej.
5. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 6, w razie wątpliwości umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia dokumentu ubezpieczenia.
6. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubez-

pieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.

§ 21

1. Odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od następnego dnia po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że w umowie przewidziano inny termin początku odpowiedzialności.
2. Jeżeli PZU SA ponosił odpowiedzialność z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostały opłacone w ustalonym terminie, PZU SA ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, zawiadamiając o tym Ubezpieczającego i jednocześnie zachowując prawo żądania zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z końcem okresu, na który przypadała niezapłacona składka.
3. W razie opłacania składki w ratach, jeżeli rata (poza pierwszą) nie została opłacona w ustalonym terminie, PZU SA po upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubezpieczającego do jej zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Ubezpieczającego spowoduje ustanie odpowiedzialności. W takim przypadku brak opłaty zaległej raty składki we wskazanym terminie spowoduje ustanie odpowiedzialności z upływem 7 dni od daty otrzymania tego wezwania przez Ubezpieczającego.
4. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpić od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

§ 22

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę. Przeniesienie praw wymaga uprzedniej zgody PZU SA.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba, że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Postanowienia ust. 1–3 nie mają zastosowania do przenoszenia wierzycielności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie zdarzenia ubezpieczeniowego.

§ 23

1. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
  - 1) w ubezpieczeniu mienia podczas transportu – z chwilą dostarczenia mienia do miejsca przeznaczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
  - 2) wraz z upływem okresu ubezpieczenia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia;
  - 3) z chwilą wyczerpania się sumy ubezpieczenia w wyniku wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
  - 4) z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę, jeżeli prawa wynikające z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia;
  - 5) z dniem doręczenia oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
  - 6) z upływem 7 dni od dnia otrzymania od PZU SA pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upły-

- wie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności;
- 7) z dniem wypowiedzenia umowy na podstawie § 24 ust. 8;
  - 8) z dniem odstąpienia od umowy na podstawie § 21 ust. 4.
2. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

Składka ubezpieczeniowa

§ 24

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się za czas trwania odpowiedzialności według obowiązującej taryfy.
2. Wysokość składki zależy od:
  - 1) zakresu ubezpieczenia;
  - 2) okresu ubezpieczenia;
  - 3) wysokości obniżki wynikającej z wysokości udziału własnego zadeklarowanego przez Ubezpieczającego;z uwzględnieniem postanowień § 6, § 9 i § 12.
3. Składka nie podlega indeksacji.
4. Jeżeli nie umówiono się inaczej składka powinna być zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia. Na wniosek Ubezpieczającego płatność składki może być rozłożona na raty.
5. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
6. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwy rachunek PZU SA pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków. Jeżeli zapłata składki lub raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę stempla pocztowego. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się dzień uznania rachunku PZU SA pełną wymagalną kwotą składki lub jej raty określoną w umowie ubezpieczenia.
7. Wystąpienie zdarzenia ubezpieczeniowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w umowie ubezpieczenia, przy czym w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w umowie ubezpieczenia przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie wypłaty odszkodowania, nie ulegają zmianie.
8. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zdarzenia ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

Obowiązki Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego

§ 25

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytuje w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obo-

- wiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym. Ubezpieczający obowiązany jest zawiadomić o tych zmianach PZU SA niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ustępach poprzedzających spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
  4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie ubezpieczeniowe przewidziane umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 26

1. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
  - 1) przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa, przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz przepisów o wykonywaniu dozoru nad urządzeniami technicznymi, a także przepisów wymienionych dodatkowo w umowie ubezpieczenia;
  - 2) przestrzegać zastrzeżonych w umowie ubezpieczenia warunków zabezpieczenia mienia oraz postanowień §15–§17.
2. W razie naruszenia obowiązków, o których mowa w ust. 1, z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU SA wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

§ 27

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi wezwać Straż Pożarną w przypadku pożaru oraz zawiadomić Policję o ile zachodzi taka potrzeba, w szczególności w przypadku kradzieży z włamaniem, rabunku, zaginięcia lub wypadku drogowego, jakiemu uległ środek transportowy.
2. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczający obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
3. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
4. PZU SA obowiązany jest w granicach sumy ubezpieczenia zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1, jeżeli środki te były celowe choćby okazały się bezskuteczne.
5. W razie ubezpieczenia na cudzy rachunek przepisy ust. 1–4 stosuje się również do Ubezpieczonego.

§ 28

1. Ubezpieczający ma obowiązek zawiadomienia PZU SA o zaistniałym zdarzeniu ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od uzyskania wiadomości o tym zdarzeniu. Przez dzień roboczy należy rozumieć dzień tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
3. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
4. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązek, o którym mowa w ust. 1, obciąża także Ubezpieczonego, chyba że Ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek. Postanowienia ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 29

1. W razie powstania szkody, Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest obowiązany:
  - 1) powiadomić Policję, jeżeli szkoda powstała w wyniku ognia, rabunku, kradzieży, zaginięcia lub wypadku drogowego, jakim uległ środek transportowy;
  - 2) nie zmieniać bez zgody PZU SA miejsca szkody do czasu przybycia na miejsce szkody przedstawiciela PZU SA, chyba że zmiana jest niezbędna dla zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia szkody albo dokonanie tych zmian jest w danych okolicznościach konieczne. Obowiązek, o którym mowa w zdaniu poprzednim nie ma zastosowania, jeżeli PZU SA nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od daty zawiadomienia o powstaniu szkody;
  - 3) w przypadku szkody w czasie transportu zażądać od przewoźnika, jeżeli trudni się zawodowo przewozem, lub spedytora sporządzenia protokołu o stanie przesyłki, zgodnie z przepisami o przewozie przesyłek oraz wziąć udział w jego sporządzeniu; w razie odmowy przewoźnika lub spedytora sporządzenia takiego protokołu albo w razie przewozu mienia własnym środkiem transportu – sporządzić komisyjny protokół szkody;
  - 4) w przypadku szkody w czasie transportu zażądać od kierowcy i konwojenta sporządzenia pisemnego oświadczenia o powstaniu szkody uwzględniającego wszystkie istotne dla sprawy okoliczności;
  - 5) dostarczyć PZU SA w ciągu 14 dni od daty zgłoszenia szkody następujące dokumenty:
    - a) protokół szkody, o którym mowa w pkt 3,
    - b) list przewozowy, konosament lub inny dokument przewozowy, na podstawie którego ubezpieczone mienie było przewożone,
    - c) rachunek dostawcy (fakturę) oraz specyfikację przewożonego, składowanego lub wystawianego mienia lub inny dokument stwierdzający poniesione koszty i określający powyższe mienie,
    - d) zawiadomienie złożone Policji, o którym mowa w pkt 1,
    - e) oświadczenie pisemne kierowcy i konwojenta, o którym mowa w pkt 4,
    - f) dokumenty uzasadniające wysokość szkody,
    - g) dokładne obliczenie poniesionych strat.
2. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 1, niezbędne jest do ustalenia odpowiedzialności PZU SA.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania

§ 30

Wysokość szkody w ubezpieczonym mieniu ustala się:

- 1) w razie zniszczenia lub utraty mienia lub jego części albo takiego uszkodzenia mienia, że z uwagi na jego właściwości nie nadaje się ono do naprawy – według wartości zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia ustalonej w fakturze lub w dowodzie wewnętrznym, lub według faktycznych kosztów zakupu bądź odtworzenia łącznie z kosztami ubezpieczenia i dostarczenia mienia do miejsca przeznaczenia, jeżeli zostały poniesione przez Ubezpieczonego;
- 2) w razie uszkodzenia mienia, które nadaje się do naprawy – według rzeczywistego kosztu naprawy;
- 3) w razie uszkodzenia mienia w stopniu kwalifikującym do dalszej sprzedaży, lecz po obniżonych cenach – według różnicy pomiędzy wartością tego mienia przed zdarzeniem ubezpieczeniowym a ceną ustaloną w drodze przeceny; o każdej przecenie uszkodzonego mienia Ubezpieczony obowiązany jest powiadomić PZU SA.

§ 31

1. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody ustalonej zgodnie z § 30, z tym że od tak ustalonej wysokości szkody potrąca się:
  - 1) wartość pozostałości po zniszczonym lub uszkodzonym mieniu;
  - 2) udział własny określony w umowie ubezpieczenia.

2. Jeżeli wysokość szkody została ustalona według kosztów naprawy (§ 30 pkt 2), odszkodowanie nie może przekroczyć rzeczywistej wartości uszkodzonego mienia w dniu powstania szkody.
3. Górną granicę odpowiedzialności PZU SA stanowi suma ubezpieczenia określona w dokumencie ubezpieczenia zgodnie z § 3, powiększona o poniesione i udokumentowane koszty, o których mowa w § 14.

Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców

§ 32

1. Ubezpieczony i PZU SA mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny i wysokości szkody.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców, Ubezpieczony i PZU SA mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego – wydaje opinię.
3. Każdy z podmiotów, o których mowa w ust. 1, ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołał. Koszty trzeciego rzeczoznawcy (opiniującego) ponoszone są po połowie.

Wypłata odszkodowania

§ 33

1. PZU SA wypłaca odszkodowania w ciągu 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 1.
3. PZU SA jest zobowiązany:
  - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania;
  - 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także do wypłacenia bezspornej części odszkodowania;
  - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie osoby występującej z roszczeniem, w terminach określonych w ust. 1 i 2, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
  - 4) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, oraz uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
  - 5) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, oraz uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumen-

tów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;

- 6) na żądanie Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania.

Roszczenia regresowe

§ 34

1. Z dniem wypłaty odszkodowania przez PZU SA roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia pozostałej części roszczeń przed roszczeniem PZU SA.
2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU SA pomocy dostarczając informacji oraz dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.
3. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, PZU SA może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania PZU SA może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.
4. W razie uzyskania informacji o przedmiotach zaginionych lub skradzionych, Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie Policję i PZU SA oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. Jeżeli Ubezpieczony odzyskał przedmioty w stanie niezmiennym, PZU SA wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest obowiązany niezwłocznie zwrócić PZU SA wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.

Podwójne ubezpieczenie

§ 35

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczy-

cielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

Postanowienia końcowe

§ 36

1. Składkę ubezpieczeniową i odszkodowanie ustala się w złotych.
2. Przeliczenie walut obcych na złote dokonuje się według średniego kursu NBP:
  - 1) w przypadku składki – według kursu z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia lub z dnia ustalonego w dokumencie ubezpieczenia;
  - 2) w przypadku odszkodowania i franszyzy integralnej – według kursu z dnia ustalania wysokości odszkodowania.

§ 37

1. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi lub zażalenia, dotyczących wykonywania przez PZU SA umowy ubezpieczenia. Adresatem skargi lub zażalenia oraz właściwym do ich rozpatrzenia jest jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której skarga lub zażalenie dotyczy. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką właściwą do ich rozpatrzenia jest Regionalne Centrum Likwidacji Szkód właściwe ze względu na miejsce likwidacji szkody. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której działania skarga lub zażalenie dotyczy.
2. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
3. Niezależnie od uprawnień, o których mowa w ust. 1, Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.
4. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
5. W sprawach nie uregulowanych w ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
6. Ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 sierpnia 2012 r.